

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Noise, neoliberalism and Iain Sinclair

Martin, N.

Publication date
2012

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Martin, N. (2012). *Noise, neoliberalism and Iain Sinclair*.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Summary

This study argues that the concept of noise as it emerges from information theory provides a useful parameter for examining the work of British writer and film-maker Iain Sinclair. Throughout his extended account of London's transition from Imperial metropolis to global city, Sinclair has maintained a commitment to the critique of (neo)liberal formulations of value while remaining acutely sensitive to his own complicity in producing value within that economy. In this, Sinclair's work reflects and reflects upon a wider paradox within (neo)liberalism which can be usefully figured in terms of noise. Where classical liberalism in its commitment to the free circulation of information regards noise as an obstacle to the circulation of information and hence as a simple evil to be eliminated, neoliberal theorists such as Friedrich Hayek recognize the constitutive role of noise or inefficiency in the production of value. In socio-political terms this is reflected in the transition from welfare capitalism to the valorisation of the risk society and of the notion of disaster capitalism.

The first chapter of the thesis returns to the classical formulation of noise in terms of the uncertainty upon which successful communication depends in order to consider the concept's subsequent fortunes as a tool of critical analysis within literary studies. The idea of noise as both an obstacle to, and precondition of, communication is then expanded into a number of precepts for a more generalized practice of noisy reading within cultural analysis. These precepts, include noise as the return of the unselected, the principle that a message can only arrive if it could have gone astray, and the importance of failure as a functional element within a system. These precepts are condensed in the notion of the locative effect of noise: the idea that what is heard as signal and what is heard as noise locates a subject with respect to different communication systems and the communities to which they correspond.

Chapter Two applies the concept of the locative effect of noise to the revival of interest in psychogeography in London in the 1990s with which Sinclair is closely associated. Given that psychogeography as a radical praxis of the European avant-garde was originally conceived in the context of, and as a reaction to, the functionalist urbanism associated with a Fordist regime of economic production, this chapter asks

how we are to understand its revival in a city where the spatial regime associated with Fordism predicated on rationalism and efficiency is being transformed by neoliberal urbanism asserting the primacy of unregulated market forces.

To explore the relationship between these two spatial regimes the chapter returns to Thomas De Quincey's proto-psychogeographical investigation of nineteenth-century London in *The Confessions of an English Opium Eater*. Guy Debord's identification of De Quincey as a psychogeographer is based on his depiction of metropolitan space in terms of an excess which constantly refuses the actual. This noisy understanding of metropolitan space parallels De Quincey's revision of classical liberal economic theory to insist on the productive role of luxury and 'waste' within a healthy economy. In De Quincey, consequently, we see an early example of how liberalism's contradictory investment in economies of noise informs both the Romantic idea of self-fashioning and the dimensions of urban space. Sinclair's version of psychogeography as elaborated in *Lights Out for the Territory*, extends this contradiction in its analysis of neoliberalism as a scene of reforgetting where what is forgotten is radicalism's complicity with the order it seeks to overthrow and the notion of the common on which neoliberalism and radicalism both depend.

In the third chapter the dissensual space produced through the locative function of noise is explored through a reading of Sinclair's long poem *Lud Heat*. Traditional accounts of noisy language which focus on the place of "difficulty" in modernist poetics, encourage a division between experimental and mainstream poetics. At the level of technique *Lud Heat* belongs to the experimental tradition of British verse, however, Sinclair's membership of that community of outsiders is problematised by his apparent refusal to accord his occult fabulations and interest in ley-lines the status of metaphor. This refusal problematises the reading of Sinclair's language as purely poetic placing his text within a space which is dissensual, or noisy. In mapping London around the lines of force supposedly generated by Nicholas Hawksmoor's churches, *Lud Heat* mirrors Henri Lefebvre's distinction between absolute and rational space and points to the dissensual character of the space generated through the superimposition of the secular and the sacred.

Chapter four examines the role of that dissensual space in Sinclair's novel *Downriver*. Characterising *Downriver* as a post-historical novel, the chapter focuses on Sinclair's ambivalence about the novel form at a time when the collapse of the Soviet bloc was heralded as signaling the triumph of neoliberalism and the "end of history". In describing *Downriver* as a "vessel of wrath", Sinclair suggests a concern with the novel as a form that communicates its own containment. In the wider context of postmodernist fiction which has foreclosed the possibility of bearing witness to historical events, *Downriver* gives voice to the wrath born out of its inability to speak the truth from which its narrative springs. As such *Downriver* is concerned primarily with noise as the return of the unselected and with what narrative must leave out in order for it to work as a form of cognition.

This is marked most clearly in the novel's concern with the ways in which the identities of the women killed by Jack the Ripper will always be constructed by their role as victims within his story. Jack the Ripper as such serves as an emblem of the violence of narrative which transforms all of its subjects into victims of its logic. The role of dissensual space in 1990s London is then discussed through the novel's response to the fatwa on Salman Rushdie and the consequent promotion of the novelist to the ideological front-line separating an enlightened West from a fundamentalist other. Rather than promoting the novel as a dialogical form for the representation of a multicultural Sinclair's fiction maps a space of dissensus where secular and sacred constitute constantly shifting boundaries within a malleable landscape. This problematisation of community through noise extends to the novel's satirical mode insofar as satire is presented as a parasitic language that draws its energy from what it denounces and hence combines wrath with pleasure.

Chapter five examines the place of the road within Sinclair's work through readings of his *London Orbital* project and his account of following the Great North Road from London to Northampton in the footsteps of the nineteenth-century poet John Clare in *Edge of the Orison*. As an emblem of personal mobility but also the locus of anxieties generated by the free circulation of information, the road occupies a chiasmic place within liberal thought and Sinclair's text is alert to the way in which roads function as expressions of wider paradoxes within liberal thought.

In his M25 walks Sinclair engages with one of the flagship engineering projects of the Thatcher administrations which promoted motorway building as an emblem of its commitment to personal mobility and individual freedom. Implicit in this idea of the road as a channel of communication is the suppression of its existence as a medium or place. Sinclair's task in the *London Orbital* project is to make the road visible - and this means locating it at the juncture of two paradigms of representation - between film (the medium of the road movie) and surveillance tape with its associated transformation of the gaze. In investigating the M25 as place, Sinclair reverses the ideological project of liberalism which seeks to mask the noise of mediality, and create the road as a place that is neither local nor global.

Where the M25 orbital motorway suggests the transformation of freedom into stasis, the Great North Road explored in *Edge of the Orison* is the emblematic road of modernity leading from the country to the city. In walking away from the city back to the landscape of rural enclosure, Sinclair reverses the narrative of freedom to return to the traumatic event of enclosure that produces both liberalism and the metropolis. In following the route taken by the peasant poet John Clare from an Epping Forest mental asylum back to his home village in Northamptonshire, Sinclair's exploration of the Great North Road returns to the issue of the unnarratable. As a peasant poet and an escapee from an asylum, Clare confrontation with his lack of the permission to narrate is twofold. As a peasant poet his relation to the ideologically charged category of Nature renders his poetic testimony suspect within Marxist readings of the Romantic canon, while as a hallucinatory narrator of 'The Journey out of Essex' his powers of self-observation are similarly compromised. Sinclair's reading of Clare as a member of the reforgotten shows him as a man seeing himself not seeing. Clare uses the road as an alibi to stage the drama of representation, to tell the story of a man who cannot tell his story. In this emphasis on Clare, Sinclair shows us a poet who in his sensitivity to his own objectification and silencing is sensitised to the silences in the world around him.

The study concludes by reviewing the recurrence of noisy tropes within Sinclair's most recent work *Ghost Milk* where Sinclair's concerns are extended towards the

different forms of locality constructed by the forces of globalization expressed in ‘Grand Projects’ such as the London 2012 Olympics.

Samenvatting

Deze studie stelt dat het concept van ruis (‘noise’), voortkomend uit de informatietheorie, een verhelderend kader biedt voor een onderzoek naar het werk van de Britse schrijver en filmmaker Iain Sinclair. Door het geheel van zijn uitvoerige vastlegging van de transitie van Londen van rijksmetropool tot mondiale stad hangt Sinclair consequent een kritische analyse van (neo)liberale formuleringen van waarde aan, zonder daarbij zijn eigen medeplichtigheid in het scheppen van waarde binnen die economie uit het oog te verliezen. Hierin weerspiegelt en behandelt het werk van Sinclair een bredere paradox binnen het (neo)liberalisme dat op een verhelderende manier kan worden uitgewerkt in termen van ruis. Terwijl het klassiek liberalisme het vrije verkeer van informatie aanhangt en daarom ruis ziet als een euvel dat uitgebannen moet worden omdat dit het vrije verkeer van informatie in de weg staat, erkennen neoliberale denkers als Friedrich Hayek de vormende rol van ruis of inefficiëntie in het creëren van waarde. In sociaal-politieke termen wordt dit weerspiegeld in de overgang van het kapitalisme van de verzorgingsstaat naar de valorisatie van de risicomaatschappij en van het idee van de rampkapitalisme.

Het eerste hoofdstuk van het proefschrift gaat terug naar de klassieke formulering van ruis in termen van de onzekerheid waarvan succesvolle communicatie afhankelijk is, om vervolgens de toepassingen van het concept als analytisch instrument binnen de literaire wetenschappen in kaart te brengen en te evalueren. De idee van ruis als zijnde zowel een belemmering tot, als noodzakelijke voorwaarde voor, communicatie wordt vervolgens verder uitgewerkt tot een aantal grondregels voor een meer gegeneraliseerde praktijk van ‘noisy reading’ binnen de culturele analyse. Onder meer gaan die grondregels uit van ruis als de terugkeer van het niet-geselecteerde, het principe dat een boodschap alleen kan aankomen als die de potentie heeft om ook verloren te kunnen gaan en het belang van mislukking als functioneel onderdeel van een systeem. Deze grondregels worden samengevat in de idee van het

plaatsbepalende effect van ruis: de idee dat wat gehoord wordt als signaal en wat als ruis het sujet (het beschouwende ik) lokaliseert met betrekking tot verschillende communicatiesystemen en de gemeenschappen waarmee zij overeenkomen.

Hoofdstuk Twee past het concept van het locatie-effect van ruis toe op de hernieuwde interesse in psychogeografie in Londen in de jaren '90 van de vorige eeuw, een opleving waar Sinclair nauw mee wordt geassocieerd. Gegeven het feit dat psychogeografie als radicale praxis van de Europese avant-garde haar oorsprong vond in – en reageerde op – de functionele verstedelijking die geassocieerd werd met een Fordiaans regime van economische productie, gaat dit hoofdstuk in op de vraag van hoe wij die opleving moeten duiden in een stad waarin het Fordiaanse ruimtelijk regime gebaseerd op rationalisme en efficiëntie wordt getransformeerd door een neoliberale verstedelijking die deregulering en marktwerking vooropstelt.

Om de relatie tussen deze twee ruimtelijke regimes verder te onderzoeken gaat dit hoofdstuk terug naar het Londen van de negentiende eeuw zoals door Thomas de Quincey onderzocht in zijn proto-psychogeografische werk *The Confessions of an English Opium Eater*. Het aanwijzen van De Quincey als psychogeograaf door Guy Debord is gebaseerd op diens voorstelling van de stedelijke ruimte in termen van excessen die consequent de werkelijkheid van de hand wijzen. Deze ruisvolle veronderstelling van de stedelijke ruimte loopt parallel met De Quincey's herinterpretatie van klassiek liberale economische theorie, waarin hij de productieve rol van luxe en verspilling in een gezonde economie benadrukt. In het werk van De Quincey zien wij dus al een vroeg voorbeeld van de manier waarop de tegenstrijdige investeringen van het liberalisme in economieën van ruis ten grondslag liggen aan zowel de Romantische idee van zelfmaakbaarheid als de dimensies van de stedelijke ruimte. Sinclairs visie op de psychogeografie zoals uiteengezet in *Lights out for the Territory* zet deze tegenstelling nog verder door. Het neoliberalisme wordt uitgelegd als een plek van hervergeten, waar wat er vergeten wordt is de medeplichtigheid van het radicalisme met het regime dat het omver wil werpen en de idee van het gemeenschappelijke waarvan zowel het neoliberalisme als het radicalisme afhankelijk is.

In het derde hoofdstuk wordt de verdeelde ruimte die ontstaat door het locatief effect van ruis nader onderzocht door middel van een beschouwing van Sinclairs lange gedicht *Lud Heat*. De gangbare uiteenzettingen van talige ruis zetten aan tot een schisma tussen experimentele dichtkunst en de heersende stroom door te focussen op de plaats van ‘moeilijkheid’ in de modernistische poëtica. Op het vlak van de techniek behoort *Lud Heat* tot de experimentele stroming binnen de Britse dichtkunst, echter Sinclairs lidmaatschap van die buitenstaandergemeenschap wordt geproblematiseerd door zijn ogenschijnlijke weigering om de status van metafoor toe te kennen aan zijn occulte fabels en zijn interesse in Ley-lijnen. Die weigering bemoeilijkt de lezing van Sinclairs taalgebruik als zuiver poëtisch, en plaatst zijn tekst binnen een ruimte waarin de meningen zijn verdeeld: een ruimte vol ruis. Door Londen in kaart te brengen volgens de krachtlijnen die door de kerken van Nicholas Hawksmoor zouden zijn gegenereerd, weerspiegelt *Lud Heat* het onderscheid van Henri Lefebvre tussen absolute en rationele ruimte en wijst op de dissonante aard van een ruimte die voortkomt uit de superpositie van het seculiere en het sacrale.

Hoofdstuk Vier onderzoekt de rol van die dissensuele ruimte in Sinclairs roman *Downriver*. Dit hoofdstuk karakteriseert *Downriver* als een posthistorische roman en focust op Sinclairs ambivalentie tegenover de romanvorm op een moment wanneer het uiteenvallen van het Sovjetblok wordt geduid als teken van de overwinning van het neoliberalisme en het ‘einde der geschiedenis’. Door *Downriver* te omschrijven als een ‘beker van toorn’, suggereert Sinclair een belangstelling voor de roman als een vorm die zijn eigen omsluiting communiceert. In de bredere context van de postmoderne fictie, die de mogelijkheid tot het getuigen van gebeurtenissen in de geschiedenis uitsluit, vertolkt *Downriver* de woede en boosheid die voortvloeien uit het onvermogen om de waarheid te spreken waaruit het verhaal is ontsprongen. Als zodanig houdt *Downriver* zich vooral bezig met ruis als de terugkeer van het niet-geselecteerde en met wat er verzwegen moet worden in een relaas, wil het slagen als cognitieve vorm.

Dit komt het duidelijkst tot uiting in de belangstelling van de roman voor de wijze waarop de identiteit van de vrouwen die door de beruchte seriemoordenaar ‘Jack the Ripper’ werden vermoord altijd zullen worden geconstrueerd door middel van hun rol als slachtoffers binnen zijn verhaal. Als zodanig dient Jack the Ripper als embleem

voor het geweld van het verhaal dat al zijn personages transformeert tot slachtoffers van zijn eigen logica. De rol van de dissensuele ruimte in het Londen van de jaren '90 wordt vervolgens behandeld door te kijken naar *Downrivers* respons op de fatwa tegen auteur Salman Rushdie en de daaropvolgende promotie van de schrijver tot de ideologische frontlinie tussen een verlicht Westen en een fundamentalistisch Ander. In plaats van de roman te promoten als een dialogische vorm voor representatie van het multiculturele, creëert Sinclairs fictie eerder een ruimte van dissensie, waarin seculier en sacraal constant bewegende grenzen vormen binnen een veranderend landschap. Deze problematisering van het begrip gemeenschap via ruis werkt door in de satirische toonzetting van de roman in zoverre dat satire wordt gepresenteerd als parasitisch taalgebruik dat zijn elan ontleent aan datgene wat het verwerpt; daarmee woede en genoegten verenigend.

Hoofdstuk Vijf kijkt naar de rol van de weg in het werk van Sinclair door behandeling van zijn London Orbital-project en *Edge of the Orison*, een verslag van zijn reis over de Great North Road van Londen naar Northampton in de voetsporen van de negentiende-eeuwse dichter John Clare. Als embleem van persoonlijke mobiliteit, maar ook als een focus van zorg voortvloeiend uit de vrije beschikbaarheid van informatie kent de weg een plek binnen het liberale denken en Sinclairs schrijven is alert op de manier waarin wegen functioneren als de expressie van bredere paradoxen binnen het liberale gedachtegoed.

Met zijn wandeltochten langs de M25-ringweg gaat Sinclair in op een van de infrastructuurprojecten die als vlaggenschip golden voor opeenvolgende regeringen-Thatcher. Het bouwen van wegen werd door de kabinetten-Thatcher gepromoot als emblematisch voor haar toewijding tot persoonlijke mobiliteit en vrijheid van het individu. Impliciet in dit idee van de weg als een communicatiekanaal is dat het bestaan ervan als medium of plek wordt onderdrukt. Sinclairs taakstelling in het London Orbital-project is om de weg zichtbaar te maken. Daartoe moet hij de weg zien te plaatsen op het snijvlak van twee paradigma's van representatie – tussen film (het medium van de 'road movie') en bewakingscamera's die de blik doen kantelen. Door de M25-ringweg te onderzoeken als fysiek oord, keert Sinclair het ideologisch project van het liberalisme dat de ruis van het medium tracht te sluiten op zijn kop. Zodoende scheidt hij de weg als een plek die plaatselijk noch mondiaal is.

Zoals de M25-ringweg de verandering van vrijheid in stilstand suggereert, zo fungeert de Great North Road die in *Edge of the Orison* wordt onderzocht als een emblematische weg van de moderniteit die van het platteland naar de stad leidt. Door uit de stad weg te lopen terug naar het landschap van de plattelandse ‘enclosures’ draait Sinclair de vrijheidsvertelling om, om terug te gaan naar de traumatische gebeurtenis van de omheining van de gemeenschappelijke gronden die ten grondslag ligt aan zowel het liberalisme als het metropool. Door de route te volgen die genomen werd door de landmandichter John Clare van een krankzinnigengesticht in Epping Forest terug naar zijn geboortedorp in Northamptonshire voert Sinclairs onderzoek naar de Great North Road terug naar het probleem van het onbeschrijfbare. Als eenvoudige boerendichter en voortvluchtige uit een krankzinnigeninrichting wordt Clare op twee vlakken geconfronteerd met een gebrek aan toestemming om te kunnen fungeren als verteller. Als boerendichter zorgt zijn relatie tot het ideologisch beladen concept van de Natuur ervoor dat zijn poëtische getuigenis bij voorbaat al als verdacht geldt binnen Marxistische lezingen van de Romantische canon, terwijl als hallucinerende verteller van ‘The Journey out of Essex’ zijn vermogen tot zelfobservatie op een vergelijkbare manier wordt gecompromitteerd. Sinclairs lezing van Clare als een der hervergetenen laat hem zien als een man die zichzelf ziet niet zien. Clare gebruikt de weg als alibi om het drama van de afbeelding op te voeren, om het verhaal te vertellen van een man die zijn verhaal niet kan vertellen. Door de nadruk op Clare te leggen laat Sinclair ons een dichter zien die door zijn gevoeligheid voor zijn eigen objectivering en gedwongen zwijgen ontvankelijk is geworden voor de stiltes in de wereld om hem heen.

Deze studie rondt af met een beschouwing van de terugkerende ‘noisy’ stijlfiguren binnen het meest recente werk van Sinclair, *Ghost Milk* waarin zijn onderneming verder wordt uitgebreid naar de verschillende soorten plaatsen die door de globaliseringsmachten worden geconstrueerd en tot uiting komen in ‘Grand Projects’ zoals de Olympische Spelen in Londen in 2012.